

NÚM. 17-18 Primavera 2010

Per què la Universitat

ENTREVISTES Esteban Morcillo | Rafael Feito | Ursula Engels **CARPETA** Fer teatre amb molta química **DIÀLEGS** Grau en Bioquímica i Ciències Biomèdiques | Grau en Criminologia **CAMPUS** *Expociència* **PUBLICACIONS** Lectures compartides. El campus virtual PUV-ADEIT

5
PER QUÈ
LA UNIVERSITAT

NÚM. 17-18_2010

SUMARI

CARPETA D'EXPERIÈNCIES

29 Fer teatre amb molta química

32 Entrevista a Esteban Morcillo, rector de la Universitat de València

47 Lectures compartides. El campus virtual PUV-ADEIT

23 Grau en Bioquímica i Ciències Biomèdiques
26 Grau en Criminologia

36

CAMPUS D'INFORMACIÓ

Les noves instal·lacions de l'Escola de Magisteri

Entrevista a Ursula Engels, del Centre d'Estudis per al Professorat de la Universitat de Bremen

Expciència: la ciència que encisa tothom

Passem revista al *Conèixer*

Entrevista a Rafael Feito, professor de Sociologia de la Universitat Complutense de Madrid

EXPOCIÈN
2010

«Per a ser professor cal ser optimista»

Rafael Feito Alonso (Madrid, 1961) és professor de Sociologia de la Universitat Complutense de Madrid. La seua tasca investigadora està especialitzada, principalment, en l'estudi d'un model d'escola inclusiva, democràtica i participativa. Entre alguns dels seus treballs podem destacar *Nacidos para perder: un análisis sociológico del rechazo y del abandono escolares* o *Otra escuela es posible*. En l'actualitat presideix l'Associació de Sociologia de l'Educació d'àmbit estatal.

Alicia Villar

Actualment, esteu fent treballs etnogràfics a centres d'ensenyament secundari. En què consisteixen aquestes recerques?

Duc a terme una investigació sobre escoles democràtiques, que hem d'entendre com a aquella escola que és inclusiva, que busca l'èxit escolar per a tots i totes, de manera que introdueix canvis substancials en la docència i en la relació dins de l'aula, cosa que afecta un nombre significatiu de grups. No es tracta, doncs, d'una experiència concreta o puntual, sinó que permet que l'escola es pugui identificar així, com a inclusiva. El que fa l'equip d'aquesta investigació és entrar a les aules per a observar com es donen aquests processos d'innovació. I també hem recollit l'opinió del professorat. A més, hem llegit i analitzat la documentació que produeixen, perquè es tracta de centres molt productius en el sentit que generen revistes, diaris i altres materials. Es tracta de centres visualitzats per l'entorn com a centres singulars.

En què es basa la singularitat d'aquests centres?

Són centres que han tingut reconeixements o premis per haver sabut resoldre els problemes de convivència. Per exemple, en un dels centres que formen part de la recerca el professorat es va adonar que s'havia de fer

alguna cosa per tractar la mala imatge que tenia el centre en l'entorn més immediat, és a dir, al barri. Aleshores van començar a pensar com resoldre els problemes de convivència i van posar en marxa la figura dels alumnes mediadors. Aquests van rebre una formació compartida amb el seu professorat, la qual cosa va posar de manifest que l'alumnat és capaç per si mateix de verbalitzar els problemes i de buscar idees per resoldre'ls o de proposar noves maneres d'organitzar les classes.

La societat actual s'acompanya sovint de l'expressió del coneixement per referir-se, entre d'altres aspectes, a una societat caracteritzada per la preocupació per la qualitat en la formació, el repte de la innovació educativa i, al mateix temps, es revela un context de forta competitivitat de cara al món laboral. Com encaixa aquest context amb el model d'escola inclusiva que ha de tenir en compte l'heterogeneïtat dels ritmes d'aprenentatge?

Crec que es poden distingir diferents nivells en aquesta societat del coneixement. D'una banda, veritablement, es tracta de societats que busquen destacar i innovar, però, de l'altra, s'hi dona un missatge inclusiu, com el que es recull en el Tractat de Lisboa del 2000 sobre el fet d'aconseguir que almenys el 85% de la població tinga una

«L'excel·lència no significa que uns pocs creen i innoven, sinó que siguem molts els que estiguem en condicions de crear i d'afavorir la innovació»

Fotos: Miguel Lorenzo

credencial d'ensenyament secundari superior. Necessitem una força de treball més qualificada i una ciutadania cada vegada més participativa. I és, aleshores, quan la població estarà més formada, que es podran portar a terme accions d'innovació reals. Per tant, dins de la noció de societat del coneixement, també hi és present la idea d'*hem de repartir el coneixement*. Per a mi, l'excel·lència no significa que uns pocs creen i innoven, sinó que siguem molts els que estiguem en condicions de crear i d'afavorir la innovació. Tanmateix, poden haver-hi sectors socials que ho interpreten com que cal formar-ne uns pocs, una elit, però en la meua opinió la visió d'excel·lència s'ha d'encaminar cap a l'altre sentit, cap a una democratització de l'excel·lència, podríem dir, perquè tots es mereixen aquest ensenyament.

En una enquesta recent del Centre d'Investigacions Sociològiques (CIS) a mares i pares amb fills i filles en edat escolar, la professió docent té una valoració alta. Creu que aquest resultat és paradoxal amb el qüestionament freqüent que es fa sobre el treball del professorat?

Crec que no és paradoxal, perquè cada vegada la població té una formació més gran, com ara els pares i les mares de l'alumnat, per la qual cosa ens trobem amb unes famí-

lies i una societat en general més informada. Aquells que exerceixen qualsevol professió han de ser conscients que poden ser sotmesos a escrutini públic, perquè això forma part de la democràcia. Això mateix passa amb altres professionals, com ara la medicina o la justícia, i crec que una manera de demostrar la solidesa d'una professió és amb l'assumpció de les crítiques i el fet de rebatre-les quan pertoca.

Es parla sovint de l'adquisició de competències en els nous plans d'estudis de grau i de postgrau. Quins components essencials creieu que cal tenir per a arribar a ser un bon professor o una bona professora, i a més ser feliç en l'exercici de la professió?

S'ha d'anar més enllà de les competències, en el sentit d'anar més cap al pla emocional: per a ser professor cal ser optimista i creure que es pot tenir una certa influència en la creació de millors persones. No tothom serveix per a ser professor, malgrat saber molt d'una matèria. Destacaria, doncs, com a components essencials l'optimisme, l'empatia, el caràcter democràtic, ser capaç de provocar discussions d'aprenentatge o el fet de saber escoltar. No sé si es tracta estrictament de competències, però considere fonamentals totes aquestes qualitats.

Rafa Feito ha estat convidat aquest curs per la Universitat de València per a impartir unes sessions de la matèria *Societat, Família i Educació* dins de la programació formativa del màster en Professorat d'Educació Secundària. Aquestes sessions van estar dedicades a les polítiques i les reformes educatives, i s'hi van analitzar diversos aspectes de la LOE i d'altres lleis d'educació. Els estudiants del màster van poder debatre amb el professor Feito sobre la segregació a les aules o sobre l'estat de l'escola pública i l'escola privada, entre altres assumptes.

«Per primera vegada, hi ha una formació científica específica dins de la universitat per a ser professor de secundària»

Quins aspectes destacaríeu del plantejament i dels continguts del nou màster en Professorat d'Educació Secundària?

Per primera vegada, hi ha una formació científica específica dins de la universitat per a ser professor de secundària, perquè ara s'exigeix no només ser especialista en una matèria, sinó també saber com ensenyar, i, a més, conèixer l'organització d'un centre d'ensenyament secundari. Els estudis del màster proporcionen un coneixement sobre l'articulació de la participació democràtica als centres, a més d'altres aspectes, com ara comprendre que la responsabilitat i la tasca del professorat no acaba en les parets de l'aula, sinó que també hi ha corredors, patis, un entorn proper al centre i altres espais on s'ha de saber intervenir i relacionar-se. L'estudiantat del màster aprèn a crear equips directius per treballar col·lectivament. En aquest sentit, serà una formació més sòlida que no la que hi havia fins al moment actual, i això ha estat una temeritat.

Donarà més oportunitats al professorat del futur, perquè haurà reflexionat més sobre el fet educatiu.

Efectivament, perquè els futurs docents de secundària han de ser uns professionals que sàpiguen relacionar-se amb les famílies de l'alumnat, que utilitzen i aprofiten les capacitats de les noves tecnologies, que coneguen l'entorn i que, per exemple, tinguen propostes innovadores d'aprenentatge, com ara convidar d'altres professionals a l'aula a explicar les seues experiències com a referents professionals per a l'alumnat. Tot això és el que treballarem en el màster. Estic convençut que ser professor és una cosa diferent, perquè t'interpel·la contínuament. Cada any tens un col·lectiu d'estudiants distints: ells tenen la mateixa edat i tu, un any més. Així que cal ser flexible amb tu mateix per adaptar-te als canvis, tot i ser un repte que de vegades no és gens fàcil. És com aquell missatge d'una cançó de Bob Dylan: «Forever young». Una professió com aquesta et permet ser jove, gairebé, de manera permanent, per això és important copsar aquests components positius i difondre'ls. ■